

2017-01-16

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Kättingeskolan, läsåret 2016/2017

En plan för en trygg miljö

Vi säger nej till alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för skolor och fritidshem på Vikbolandet, Norrköpings kommun (Tidigare kallad likabehandlingsplanen)

Vision och mål

På Dagsberg, Kättinge, Tåby och Vikbolandsskolan samt respektive skolas fritidshem, i fortsättningen benämnda som Vikbolandets skolor, ska alla elever kunna känna sig trygga och ha lika rättigheter. Första delen av planen är därför gemensam.

Alla elever och personal i verksamheten förväntas respektera varandra och inte utsätta någon för kränkande handlingar. Om sådana ändå sker förväntas varje anställd som får kännedom om detta att omedelbart agera enligt denna handlingsplan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På Vikbolandets skolor ska ingen elev eller personal utsättas för diskriminering eller kränkande behandling, enligt Norrköpings kommuns nolltolerans.

Vårt mål är att skapa trygga skolor – vilket för oss innebär:

- Att elever och personal gör sitt bästa för att alla ska trivas.
- Att alla visar respekt och hänsyn för varandra, skolans lokaler och material.
- Att det är tillåtet att uttrycka sina åsikter och visa sina känslor utan att kränka någon.
- Att alla ges chansen att kunna ta tillvara sina möjligheter.
- Att alla blir sedda och bekräftade.
- Att alla känner sig välkomna.

Anpassning och stöd

Skolan granskar läromedel och anpassar till elever i behov av särskilt stöd. Elever som behöver kompensatoriska hjälpmedel får tillgång till det. Det kan vara ergonomiska hjälpmedel eller pedagogiska hjälpmedel som t.ex. Alfa-Smart, talsyntes och olika dataprogram. Skolorna har vid behov kontakt med andra stödfunktioner.

Skolan tar hänsyn till elever med olika medicinska behov vid schemaläggning (t ex diabetes och allergier).

Alla elever har, enligt läroplan – en framåtsyftande planering och vid särskilda behov extra anpassningar eller åtgärdsprogram.

Barn och elevers rättigheter och skyldigheter

Enligt FN:s Barnkonvention och skolans författningar har elever rätt att bli skyddade mot alla former av diskriminering och kränkande behandling. Eleverna är skyldiga att ha åldersadekvat kunskap om diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling.

I Diskrimineringslagen och i Skollagen finns förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av elever. Diskrimineringslagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter. I Skollagen finns förbud mot kränkande behandling.

Det finns en Barn- och elevombudsman (BEO), som har till uppgift att tillvarata barns och elevers rättigheter. I Norrköping finns en kommunal Barn och elevombudsman.

På Vikbolandets skolor är rektor ansvarig för att all personal känner till sina skyldigheter enligt ovanstående lagar. Rektor är ansvarig för att det finns tydliga anvisningar och rutiner för hur sådana händelser utreds på enheten och att dessa är kända av all personal.

Planens förankring

Rektor ansvarar för att planen upprättas varje år och har sin grund i varje skolas kartläggning. All personal ska delta och rektor ansvarar för att nyanställd personal informeras om planen. Rektor ansvarar även för att personal, elev- och skol/föräldraråden utvärderar planen på våren. Eleverna deltar i upprättandet via klass- och elevråden. Trygghetsgruppen träffar elevrådet inför upprättandet.

Klasslärare/mentor ansvarar för att eleverna vet om och förstår innebörden av planen. Detta arbete ska ske årligen i början av höstterminen. Planen tas upp på föräldramöte på höstterminen varje år. Planen lämnas till hemmet när eleven går i f-klass, år 4 och år 7 och läggs ut på skolans blogg.

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Kränkningar av elever kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling.

Diskriminering innebär att eleven missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. ¹

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. ²

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en elevs värdighet. Till kränkande behandling hör negativa handlingar riktade mot annan person. De kan vara synliga och handfasta, likväl som dolda och subtila.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t.ex. bli utsatt för slag och knuffar)
- Verbala (t.ex. bli hotad eller kallad för nedsättande tilltal såsom hora, ”pucko”)
- Psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, blickar och kroppsspråk)
- Text- eller bildburna (t.ex. klotter, brev, lappar, SMS, och sociala medier.)

Vad som är en kränkning avgörs av den utsatte.

¹ Skolverkets allmänna råd, 2012, sid 47

² Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap. 4 §

Så här arbetar vi på skolan när diskriminering, trakasserier eller kränkningar uppstår

Skolan ska skyndsamt utreda.

Skolans utredningar och åtgärder ska dokumenteras och arkiveras enligt särskilda anvisningar.

Åtgärder när diskriminering och kränkningar uppstår

- I akuta situationer agerar personalen direkt.
- ”Anmälan till rektor”³ skrivs av berörd personal. Lämnas till rektor och trygghetsgruppen. **Gäller alla kränkningsärenden.**
- Rektor bedömer om vidare utredning behövs.
- Ärendet skickas av rektor till huvudman.
- Vårdnadshavare informeras.
- Om man som vårdnadshavare får vetskap om situationen - innan skolan har hunnit informera - bör man kontakta skolan.

Arbetsgång vid rektors beslut om vidare utredning

Om kränkning leder till att eleven uppvisar svårigheter i sin skolsituation och därför bedöms ha behov av särskilt stöd ska åtgärderna dokumenteras som extra anpassningar eller i ett åtgärdsprogram.

- Rektor beslutar om vilka som ansvarar för utredningen.
- Den ansvarige gör kartläggning av situationen och miljön.
 - Enskilda samtal med berörda parter.
 - Samtal med personal.
- Utredningen lämnas till rektor.
- Rektor beslutar om åtgärdsplan ska upprättas.

³ Finns att hämta på Norrköpings kommuns intranät

Åtgärder vid rektors beslut om upprättande av åtgärdsplan

Åtgärdsplanen skriv utifrån hur situationen ser ut.

Efter ca en vecka:

- Enskilda uppföljningssamtal med alla inblandade då man utvärderar hur det gått.
- Eleverna uppmanas att berätta hemma om de uppföljande samtalen.
- Ev. förändringar i miljö och vuxentäthet.

Uppföljning och utvärdering

- Inom 4 veckor sker korta uppföljningssamtal med alla inblandade elever.
- Berörd personal utvärderar ärendet i samråd med elev och vårdnadshavare. Om extra anpassningar eller åtgärdsprogram har upprättats i ärendet utvärderas även det.
- Blanketten ”Uppföljning och utvärdering”⁴ lämnas till den kränktes vårdnadshavare för underskrift. Vårdnadshavare undertecknar också den första blanketten ”Anmälan till rektor” vid rubriken Avslut.
- Ansvarig utredare och rektor undertecknar utvärderingen.
- För att befästa en positiv utveckling behövs uppföljningar över tid. Beroende på den aktuella situationen planeras hur dessa uppföljningar ska utformas.
- Kuratorssamtal erbjuds.
- Ärendet avslutas och rektor skickar åter ”Anmälan till rektor” till huvudman.

Om vi ej lyckas stoppa diskrimineringen eller kränkningen kontaktas elevhälsoteamet, som vidtar ytterligare åtgärder. Huvudman kontaktas.

Anmälan till polis eller socialtjänst kan bli aktuell

⁴ Finns att hämta på Norrköpings kommun intranät

Arbetsgång då personal diskriminerar eller kränker elev

Om elev känner sig kränkt, diskriminerad eller får vetskap om att någon kamrat blivit utsatt:

- Berätta för någon vuxen.

Om vårdnadshavare får vetskap om att någon elev blivit kränkt eller diskriminerats:

- Kontakta rektor, som vidtar åtgärder.

Om personal får kännedom om att en personal kränkt en elev:

- Skriv ”Anmälan till rektor”⁵.

Om personal kränkt en elev:

- Red snarast ut det med den berörda
 - Kontakta vårdnadshavaren
 - Informera rektor, som bedömer om ytterligare åtgärder behöver vidtas.
- Om personal misstänks för kränkning av elev ska rektor ansvara för utredningen, återkoppla till vårdnadshavare och/eller elev, samt följa upp.
 - Åtgärderna ska förankras hos berörd personal. Under hela processen hålls vårdnadshavare informerad.
 - Om rektor misstänks för att ha utsatt en elev utser huvudmannen vem som utreder ärendet.

⁵ Finns att hämta på Norrköpings kommun intranät

Arbetsgång vid hot och våld mot elev

- Tillkalla fler vuxna för att hjälpa till i den akuta situationen.
- Bedöm de fysiska skadorna och vidta adekvata åtgärder.
- Den drabbade får ej lämnas ensam.
- Arbetslaget bestämmer vem som ska ta hand om klassen och ger information för att undvika spekulationer.
- Berörd personal kontaktar vårdnadshavare.
- Skriv ”Anmälan till rektor”⁶.
- Berörd personal ansvarar för att boka läkarbesök för bedömning och dokumentation av skadan. Vårdnadshavarna tar kontakt med försäkringsbolag om det behövs.
- Rektor gör bedömning om anmälan ska göras till polis och/eller socialtjänst.
- Den drabbade erbjuds samtal med kurator.
- Klasslärare/mentor har uppföljningsansvar.

Detta gäller för angripande elev

- Eleven avskiljs - t.ex. genom att eleven får möjlighet att sitta själv med en vuxen eller hämtas av vårdnadshavare eller genom dennes försorg av annan, efter att personal kontaktat hemmet.
- Eleven erbjuds kuratorssamtal.
- Rektor, berörd personal och vårdnadshavare sammanträder för att planera elevens fortsatta skolgång.

⁶ Finns att hämta på Norrköpings kommun intranät

Arbetsgång vid hot och våld mot vuxen

- Tillkalla fler vuxna för att hjälpa till i den akuta situationen.
- Bedöm de fysiska skadorna och vidta adekvata åtgärder.
- Den drabbade får ej lämnas ensam.
- Arbetslaget bestämmer vem som ska ta hand om klassen och ger information för att undvika spekulationer.
- Rektor kontaktar den drabbade.
- Rektor ansvarar för att boka läkarbesök för bedömning och dokumentation av skadan.
- Skaderapport skrivs (blankett TFA/TFA-KL). Vid allvarigare skada görs även anmälan till Arbetsmiljöverket.
- Skriv ”Anmälan till rektor”, punkt 3: Elev har vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse.⁷
- Rektor gör anmälan till polis och/eller socialtjänst.
- Den drabbade erbjuds samtal på företagshälsovården.
- Rektor har uppföljningsansvar.

⁷ Finns att hämta på Norrköpings kommun intranät

Detta gäller för eleven

- Eleven avskiljs - t.ex. genom att eleven får möjlighet att sitta själv med en vuxen eller hämtas av vårdnadshavare eller genom dennes försorg av annan.
- Rektor samtalar snarast med eleven.
- Eleven erbjuds kuratorssamtal.
- Rektor, berörd personal och vårdnadshavare sammanträder för att planera elevens fortsatta skolgång och utreda enligt blankett 3:1; Utredning angående störande av ordning, olämpligt beteende eller allvarlig förseelse.⁸

Uppföljning sker enl. planering.

Arbetsgång då elev kränker personal

- Berörd personal försöker reda ut situationen. Klasslärare/mentor underrättas.
- Vid behov kontaktas rektor. Denne tar i sin tur kontakt med vårdnadshavare. Om utsatt personal behöver stöd, ansvarar rektor för att det tillgodoses. Rektors agerande styrs bl.a. av arbetsmiljölagen.
- Ev. kan ”Anmälan till rektor”⁹ vara tillämplig.. Punkt 3 kan gälla: ”Eleven har vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse”¹⁰.

⁸ Finns att hämta på Norrköpings kommuns intranät.

⁹ Finns att hämta på Norrköpings kommuns intranät.

¹⁰ Finns att hämta på Norrköpings kommuns intranät

Förebyggande och trygghetsskapande arbete på Kättinge skola

Så här vill vi åstadkomma en trygg miljö på Kättinge skola

- Klassråd. Ansvarig: klasslärare.
- Elevråd. Ansvarig: pedagog.
- Schemalagt rastvärdskap. På lunchrasterna är det oftast samma personal. Ansvarig: pedagog.
- Bussvärdar. Ansvarig: arbetslaget.
- Alla elever har en klasstillhörighet. Ansvarig: rektor.
- Alla elever har utvecklingssamtal minst en gång per termin. Ansvarig: klasslärare.
- Alla elever är tilldelade en plats i matsalen och i klassrummet för att öka tryggheten. Det är de vuxna som bestämmer placeringen. Ansvarig: klasslärare.
- Trygghetsgruppen. En grupp personal som arbetar mot kränkande behandling och som utreder ärenden av sådant slag. Gruppen träffas en gång i månaden. Vid behov går ytterligare pedagoger in och hjälper till. Gruppen arbetar även med förebyggande arbete, t ex genom att stärka gemenskapen på skolan. Ansvarig: rektor/kurator.
- Skolan har ett elevhälsoteam bestående av rektor, kurator, skolsköterska, speciallärare, logoped och specialpedagog. Elevhälsan finns i det förebyggande och främjande och träffas regelbundet för konsultativa samtal. Ansvarig: rektor.
- Handledning för personal kan erbjudas av Centrala elevhälsan vid behov. Ansvarig: rektor.
- Klasslärare tar medveten kontakt med alla elever i klassen varje dag. Ansvarig: klasslärare.
- Rutiner finns för att underlätta övergångar mellan förskola och förskoleklass, samt från år 3 till år 4 på Vikbolandsskolan. Eleverna i år 3 får besöka Vikbolandsskolan där de får träffa sin nya klass för att skapa trivsel, trygghet och vi-känsla. Ansvarig: rektor.
- F-2 samarbetar med år 3, två gånger i veckan. Ansvarig: Klasslärare.

- Varje termin anordnas två kamratgruppsträffar med åldersblandade elevgrupper för F-klass till år 3. Dessa grupper är statiska, när elever från år 3 slutar tar gruppen in nya elever från F-klassen, vilket gör att kärnan i gruppen består. Ansvarig: klasslärare.
- Temadagar anordnas varje läsår för F-3, i blandade konstellationer. Ansvarig: arbetslaget.
- Eleverna ska aldrig välja lag, varken på idrottslektionerna eller vid andra vuxenledda aktiviteter. Det är alltid den vuxne som väljer vilka grupper som barnen ska arbeta i – både ute och inne. Ansvarig: pedagog.
- Inbjudan till fester bland elever får inte delas ut i skolan, om inte alla tjejer eller killar är bjudna. Ansvarig: klasslärare.
- I början av varje vårtermin ska eleverna i år 2-3 fylla i en trivselenkät, för att se hur trygga eleverna är. Eleverna i F-klass och år 1 ska ha trygghetssamtal. Ansvarig: kurator.
- Eleverna får åldersadekvat undervisning i diskrimineringsgrunderna och kring kränkande behandling. Ansvarig: pedagog.
- All personal signalerar i ord och handling att alla har lika värde, rätt att yttra sig och rätt till tid och slår larm om någon elev inte har det bra. Ansvarig: rektor.
- Föräldrar uppmanas att alltid omgående ta kontakt med personalen om de misstänker att någon elev inte har det bra. Ansvarig: rektor.

Kontaktuppgifter

Rektor

Gunilla Angström

Telefonnummer

011-15 14 21

Kurator

Ingela Fohlin

Telefonnummer

011-15 14 65, 072-724 38 18

Skolsköterska

Susanne Lines Moll

Telefonnummer

011-15 14 68, 073-020 20 81

Trygghetsgruppen

Lisbeth Karlsson

Telefonnummer

011-15 63 56

Elin Johansson

011-15 63 56

Bilaga 1.

Utvärdering av åtgärderna i likabehandlingsplanen från 2015-2016

- ➔ Personal har diskuterat hur de ska förhålla sig och bemöta elever i olika uppkomna situationer, på varje arbetslag.
- ➔ Personal har arbetat fram bättre och lättare rutiner i att dokumentera och jobba med kränkingsärenden.
- ➔ Eleverna har haft en lektion i veckan där de jobbat med värderingsövningar.
- ➔ Vuxna har gått runt mer på skolgården under raster för att vara synliga över hela området.
- ➔ Låsen på toaletterna är inte åtgärdade.
- ➔ En vuxen har varit med i omklädningsrummet. Varje klass har diskuterat förhållningssätt och regler i omklädningsrummet. Detta har gett resultat i form av att färre elever känt sig otrygga i omklädningsrummet.
- ➔ Personalgruppen har arbetat fram en plan för en rolig och spännande uppstart på höstterminen för alla klasser.

Bilaga 2.

Resultat från 42 elever som svarat på trivselenkäten i slutet av vårterminen 2016

Alla elever förutom några få trivs bra eller mycket bra i klassen. Alla elever har någon eller flera kompisar. Endast 2 procent (minskning med 4 procent) av eleverna uppger att de ibland är rädda på raster, annars är resterande elever sällan rädda på rasten. Det är en förbättring mot förra läsåret. Ingen elev har uppgett att skolgården är någon otrygg plats, vilket även det är en positiv förändring. En anledning till att eleverna känner sig mer trygga i skolan kan vara att det fortsatt varit mycket personal ute på rast. Det har då varit möjligt att förebygga kränkningar och konflikter, samt att utreda uppkomna konflikter direkt. Eleverna upplever att de blivit bättre på att ta hjälp av vuxna och reda ut problemen istället för att bli osams. Personalen upplever också att det varit en bra dialog mellan personalen, så att det inte missats något.

Det är dessutom färre elever (4 procent) som känner sig otrygga i omklädningsrummet till skillnad från läsåret 2015-2016. En anledning till detta kan vara att det kommit upp duschbås, där två bås till och med går att låsa. Det har dessutom varit en vuxen i närheten till omklädningsrummet som haft översikt över situationen. Toaletterna är dock fortfarande ett antal elever som känner sig otrygga på, mindre än förgående läsåret, men ändå ungefär 12 procent. Eleverna upplever att det är otryggt när andra sliter i dörren när någon är på toaletten. Det går inte att se på låsen om det är upptaget eller inte.

19 procent av eleverna upplever att de ibland blir kränka av någon i klassen och någon annan på skolan, vilket är en minskning från förgående läsåret.

Bilaga 3.

Åtgärder för 2016-2017 utifrån personal och elevers tankar

- ➔ Fortsatt diskussion kring bemötande och förhållningssätt på alla personalmöten. Ansvarig: arbetslaget.
- ➔ Fortsatt arbete med en lektion i veckan gällande värderingsövningar, kopplat till elevernas behov. Ansvarig: pedagog.
- ➔ Vuxna ska cirkulera på skolgården under raster för att vara synliga över hela området och på så sätt lättare upptäcka begynnande konflikter eller kränkningar. Ansvarig: pedagoger.
- ➔ Fortsatt personal i närheten av omklädningsrummet för att ha översikt över situationen. Ansvarig: pedagog.
- ➔ De toaletter där låsen fortfarande inte är åtgärdade, ska åtgärdas. Ansvarig: vaktmästare.
- ➔ Använda röda skyltar på toalettdörrarna när det är upptaget. Ansvarig: arbetslaget.
- ➔ Revidera enkäten. Ansvarig: kurator/trygghetsgruppen.

Bilaga 4.

Trivselenkät för Kättinge skola f-6, VT 2016

Klass: _____ Tjej Kille

Ringa in det som passar dig bäst!

1. Hur trivs du i klassen?

Mycket bra Bra Dåligt

2. Har du kompisar i klassen?

Flera Någon Inga

3. Har du kompisar att leka med på fritiden?

Flera Någon Inga

4. Har du någon att vara med på rasten?

Ofta Ibland Sällan

5. Är du rädd på rasterna?

Sällan Ibland Ofta

6. Är det någon i klassen som kränker* dig?

Sällan Ibland Ofta

7. Är det någon annan på skolan som kränker* dig?

Sällan Ibland Ofta

8. Kränker* du någon på skolan?

Sällan Ibland Ofta

9. Finns det någon annan i klassen som kränker* andra elever?

Nej Ja Vem:

10. Finns det någon i klassen som inte får vara med på rasterna?

Nej Ja Vem:

11. Finns det någon vuxen på skolan som kränker* dig?

Ingen vuxen En vuxen Flera vuxna

12. Finns det någon vuxen på skolan som du kan berätta för om någon kränker* dig?

Flera vuxna En vuxen Ingen vuxen

13. Är det något mer som du vill berätta om hur det är i skolan?

Ja Nej Om ja, vad?

***Kränkning** = När någon gör något mot en annan person så att den känner sig mindre värd. Till exempel genom utfrysning, man visar att man inte tycker om någon med blickar, suckar, miner eller när alla inte får vara med att leka. Man kränker någon när man säger fula ord till varandra, slår, knuffar eller sparkar någon samt skriver dumma saker på lappar, sms, datorn m.m.

Känner du dig otrygg någonstans i skolan?

Ja

Nej

Om Ja, ringa in de ställen där du känner dig otrygg:

- I klassrummet
- I kapprummet
- I grupprummet
- På toaletten
- I trappan
- På slöjden
- På gymnastiken
- I omklädningsrummet
- På musiken
- På biblioteket
- I bokbussen
- I matsalen
- På frita
- I skolbussen
- På skolvägen
- På skolgården, skriv vart
- I skogen, på väg till skogen